

Förkortningar i löpande text: KTR (Kommunala tillgänglighetsrådet), FRE (Funktionsrätt Enköping), RFD (Rådet för delaktighet).

AKTUELLT FRÅN STYRELSEN

Ordförande har ordet

Äntligen höst??

Ännu en sommar har passerat och den tillhör en av dem vi kommer att minnas av flera skäl. Pandemin - rädslan för att bli smittad trots vaccination, den överväldigande värmen och vissa dagar ovanligt höga luftfuktigheten.

Vi på FREbladet hoppas att ni trots detta har haft en bra sommar och känner er redo för en höstsäsong i aktivitetens tecken!

Det som varit bra med den påtvingade försiktigheten är att det också givit tid till djupdykning i frågor och möjlighet till reflektioner. Jag har själv på allvar försökt tränga in i hur Sverige, efter att ha ratificerat FN-konventionen *Rättigheter för personer med*

funktionsnedsättningar i december 2008, hanterar Funktionshinderspolitiken. Det är inte lätt att få en överblick, men jag tror jag börjar förstå hur det går till. Jag har läst SOU 2019:23 (Statens Offentliga Utredningar) som heter "Styrkraft i funktionshinderspolitiken". Tyvärr mycket svårläst, så jag kanske bara förstår hälften, men utredningen drar samma slutsats som många av oss redan gjort – det fungerar bara delvis i praktiken! Och det är den verklighet vi lever i och där våra behov av stöd ibland tillgodoses, ibland inte.

Vi inom Funktionshindersrörelsen behöver på riktigt bli "proffs" på våra rättigheter och se till att de tjänster samhället skall tillhandahålla, faktiskt också kommer oss till del.

FRE planerar att komma igång med utbildningar nu i höst, bara pandemin inte sätter stopp för det igen. I verksamhetsplanen 2021 finns utbildningarna med, men vi hinner naturligtvis inte med allt som var tänkt. Vi börjar med att tränga in i FN-konventionen för att sedan gå vidare till hur den implementeras ("sjösätts") i Sverige. Vi måste också hinna med Färdtjänstlagen, för jag tror att den är det yttersta beviset på att funktionshinderspolitiken har en bit kvar till konventionens artikel 19 – *om rätten att leva självständigt och delta i samhället* och artikel 20 - *om rätten till rörlighet*. I alla fall tillämpningen av lagen i kommunen.

Så, jag hoppas för allas vår skull, att ni är redo för en aktiv höst! Inbjudan kommer när planeringen är klar.

Anneli Djurklou, ordförande

En del av Idéträdgårdarna 2021

Årsmöte

Årsmötet kunde äntligen genomföras, lite försenat men så är det ju nu för de flesta föreningar. Det var en skön sommarkväll ute på Sommarro och av de totalt 24 deltagarna var 11 föreningar representerade med ombud. Sverre Ahlbom ledde förhandlingarna och bjöd även på sång och musik efter mötet. Hela styrelsen stod till förfogande för omval och så blev också årsmötets beslut. Det blev också ett nyval då Margareta Wiberg valdes in som en tredje ersättare. Ytterligare ett positivt beslut kom under punkten Valberedning, då Katarina Lindberg (sammankallande) och Arne Sundwall valdes in tillsammans med tidigare valberedaren Agneta Södersten.

Julmarknad 27 november

Marknadsdagarna på Sommarro inspirerade till en upprepning, men denna gång med ett mer vinter-jul-betonat tema. Vi bjuder därför in er som önskar ha ett utställningsbord för försäljning av hantverk, hembakat bröd och andra egentillverkade produkter. Antalet utställare är begränsat, så först till kvarn gäller. Anmäl intresse via e-post eller telefon, se kontaktuppgifter på sista sidan.

FUNKTIONSRÄTTSPOLITIK

Under den här rubriken tar vi upp ämnen som vi tycker är särskilt intressanta och som vi gärna vill ha en dialog med er om. Vi ber er lämna in synpunkter som vi sedan tar med oss till ordförandemötet för diskussion.

Färdtjänst – en del av funktionshinderspolitiken

Sverige har ett nytt mål för funktionshinderspolitiken. Målet antogs 2017 och handlar om mänskliga rättigheter.

Sveriges nya mål utgår från FN-konventionen om *Rättigheter för personer med funktionsnedsättningar*, som innebär att den som har en funktionsnedsättning ska kunna ha ett bra liv och delta i hela samhället...*uppnå full delaktighet och jämlika levnadsvillkor.*

Politiskt är man överens om att Sverige ska ha mångfald. Många olika människor ska få plats. Tidigare tiders idéer om hur samhällets stöd till personer med funktionsnedsättningar skulle utformas, är sedan länge borttagna.

Det nya målet ska göra samhället mer jämställt, så att alla får samma möjligheter. För att det ska vara möjligt måste lagar och bestämmelser utformas så att alla offentliga aktörer (myndigheter, institut, utförare av tjänster) gör sin del för att nå målet.

Regeringen har tillsatt en utredning, SOU 2019:23, som ska se över hur det fungerar i dag inom de olika samhällssektorerna och komma med förslag på hur arbetet skall drivas vidare.

En del av arbetet gäller transporter.

Utredningen slår fast att ... *Jämlik tillgång till transporter har avgörande betydelse för jämlika levnadsvillkor och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättningar.*

Alla former av särlösningar är dyra lösningar. Det innebär att istället för många individuella lösningar, ska det allmänna – i det här fallet kollektivtrafiken – göras tillgänglig för så många personer som möjligt (t.ex. att Enköpings kommun nu lägger om sina busstrafiklinjer och bygger nya busshållplatser med hög tillgänglighet).

När det allmänna trots allt inte fungerar för individen, ska andra lösningar finnas bl.a. färdtjänst. För att det ska fungera lika över landet finns *Färdtjänstlagen 1997:736*.

Färdtjänstlagen lägger ansvaret på kommunerna att anordna färdtjänst. Och att finansiera den – med skattemedel.

Lagtexten kräver tolkningar på flera punkter och därför har kommunen tagit fram *Riktlinjer för färdtjänst*. Utöver det har överklagande av beslut lett fram till domarna givit prejudikat för hur man ska göra bedömningar. Men till syvende och sist är det i Enköping Tekniska nämnden som är ansvariga för besluten. Men - Tekniska nämnden har i sin tur delegerat besluten till sina tjänstemän. Så till sist är det den bedömning som görs på Samhällsbyggnadskontorets avdelning för Samhällsbetalda resor, som beslutet om du ska beviljas färdtjänst eller inte, avgörs. Och det i sin tur hänger på hur väl du lyckas uppfylla kraven som står i lagen och du lyckats beskriva din funktionsnedsättning.

AKTUELLT FRÅN MEDLEMSFÖRENINGAR

Synskadades Riksförbund, SRF

Synskadades riksförbund (SRF) bildades 1889 under namnet "De blindas förening". I den organisationen ägde endast helt blinda rätt till medlemskap. Till en början var organisationens syfte att vara en fackförening. De flesta blinda var yrkesverksamma som t.ex. borstbindare, pianostämmare mm. Det kan också nämnas att denna fackliga organisation var redan från början en av få organisationer där kvinnor ägde rätt till fullt medlemskap med rösträtt, förslagsrätt m.fl. rättigheter. Således drygt 30 år innan kvinnor fick allmän rösträtt.

Med tiden fick organisationen en mer intressepolitisk inriktning och 1977 tog organisationen namnet Synskadades riksförbund och öppnade då också upp för en bredare medlemsgrupp.

I samband med namnändringen 1977 bildades också Enköpings lokalavdelning och har sedan dess i oobrutten följd haft verksamhet i vår kommun. SRF är en trestegsorganisation där varje kommun har en lokalorganisation med en distriktsbildning av de lokalorganisationer som ingår i respektive region t.ex. Uppsala.

Idag har föreningen ca 50 medlemmar. Antalet medlemmar har under de senaste åren sjunkit. Skälet till detta kan vara många, dels intresse men har också en glädjande orsak. Nämligen att antalet presumtiva medlemmar sjunkit.

Föreningen har idag en verksamhet som inriktar sig mot att andra tisdagen i månaden ha ett medlemsmöte till vilket någon intressant föreläsare inbjuds. De teman som behandlas kan vara av nöjeskaraktär till seriösa intressepolitiska frågor.

I princip har också en rabatterad bussresa om året arrangerats för medlemmarna och deras anhöriga.

Andra viktiga engagemang har föreningen i samband med den över hela världen uppmärksammade "Vita käppens dag" den 15 oktober och "Ledarhundens dag" den fjärde onsdagen i april.

I övrigt engagerar sig föreningen med representation i olika organ såsom FRE och KTR m.fl. organisationer.

Arne Sundwall, ordförande

Hörselskadades förening, HRF

Höstens program innefattar bl a guidade visningar i Konsthallen, Hörselsmart teknik och Hörselveckan som äger rum mellan 11-16 oktober. Vi välkomnar även icke-medlemmar till dessa aktiviteter, men datumen är inte fastställda än. Se www.hrf.se/enkoping för mer information inom kort. Vi återkommer även med information i nästa nummer av FREbladet.

Astma- och Allergiföreningen i Enköping-Håbo

Bada med oss!

Torsdagar kl. 16-17 har vår förening bokad tid för att bada i den varma, sköna Rehab-bassängen. Det finns plats för fler medlemmar att komma med. Vi fyller inte upp alla platser med våra medlemmar och öppnar nu upp för att samarbeta med någon annan förening inom FRE. Under höstterminen har vi 15 tillfällen med start den 2 september för 450: -. Med tanke på att det ska passa hela gruppen brukar vi ha ett djup i bassängen på 135 cm.

Vi har ingen ledare, men vi har haft tillgång till ett inspelat program som guidar oss igenom ett program för hela kroppen. Var och en gör annars det som passar den egna kroppen. Det enda kravet för att få vara med är att det används parfymfria produkter i dusch och omklädningsrum, samt att man gärna får vara rökfri.

Kontakta Agneta Södersten 070 320 39 73 eller Maud Sundqvist 070 768 58 38 om Du eller Din förening vill samverka med oss.

Styrelsen Astma- och Allergiföreningen i Enköping-Håbo
/Agneta Södersten

AKTUELLT INOM KOMMUNEN

FRE har fått möjlighet att lämna synpunkter på detaljplan för "del av Rymningen 8:6 med flera i Örsundsbro". I området planeras småskaliga byggnader i 2 plan med flexibel planlösning som möjliggör olika lägenhetsstorlekar i en och samma volym. Förslaget till detaljplan har skickats ut till FREs remissgrupp som dock inte kom in med några synpunkter.

AKTUELLT INOM REGIONEN

Effektiv och nära vård

Referensgruppens senaste möte i juni hade temat "Nära vård på nya sätt".

Tanken med nära vård är att man istället för att ha fokus på organisationen ska fokusera på person och relation. Man ska utgå från patientens/brukarens individuella förutsättningar, förmågor och behov och bidra till trygghet, att relationer är centrala för kvalitet och effektivitet. Så här kan behoven se ut:

- Vård jag behöver ofta finns nära mig
- Vården kommer hem till mig
- För mig som bor på landsbygden finns närmottagningar
- Digitala stöd och kontaktvägar är integrerade delar i min vård
- Jag känner mig trygg med att jag får vård när jag behöver den

Genom kartläggning och omvärldsspaning vill man ta fram förslag på en gemensam målbild och utformning. Förslagen ska

- Utgå från behoven hos de målgrupper med störst behov av vård i hemmet
- Innebära bättre samordning och flöden
- Vara länsövergripande
- Utgå från vårdcentrum som nod
- Vara mer proaktiva
- Ta tillvara kompetens hos patienter, anhöriga och medarbetare
- Tydliggöra begrepp, definitioner och ansvarsförhållande

Genom en ökad digitalisering vill man öka möjligheten för patienten att genomföra egna mätningar/skattningar, s k egenmonitorering. Det kan handla om att mäta blodsocker, blodtryck, vikt, spirometri eller andra objektiva mätningar. Men det kan också vara subjektiva skattningar av smärta, rörelse, nöjdhet, stämningsdagbok m m.

Deltagarna i referensgruppen lämnade flera synpunkter på både begreppet "nära vård" och fördelar – nackdelar med digital teknik.

Nästa möte är 24/8 och refereras i nästa nummer av FREbladet.

Infoteket

Vill du lära dig om autism, trotsproblematik, hur det är att leva med psykos och mycket annat? Läs om höstens olika evenemang och anmäl dig på infotekets webbplats. Alla evenemang är kostnadsfria och kommer att webbsändas. Läs mer på www.regionuppsala.se/infoteket eller ring 018-611 66 77.

8 september, klockan 18–20: Suicid – att förebygga självmord
Vad kan vi göra för att hjälpa våra barn som mår dåligt?

16 september, klockan 8.30–11: Vad är autism?
Ett utbildningstillfälle om autism. För dig som inte har så mycket förkunskaper.

6 oktober, klockan 18–20: Musikens helande kraft – att leva med psykos Om att komma ut på andra sidan med musiken som stöd.

13 oktober, klockan 18–20: Ett hållbart, hörselsmart arbetsliv
Hur kan du hantera din hörselnedsättning i arbetslivet.

21 oktober, klockan 8.30–11: Vad är intellektuell funktionsnedsättning?
Utbildningstillfälle om intellektuell funktionsnedsättning. För dig som inte har så mycket förkunskaper.

27 oktober, klockan 18–20: Trots allt! Om trotssyndrom/trotsproblematik och föräldrastyrka

3 november, klockan 18–20: Autism och ADHD – vanligt hos barn med cerebral pares

17 november, klockan 18–20: Vad är autism?
Ett utbildningstillfälle om autism. För dig som inte har så mycket förkunskaper.

AKTUELLT INOM FUNKTIONSRÄTT SVERIGE

På gång

Webbinarium: "Starkare skydd mot diskriminering" den 10/9 13.30 -14.30

Det har snart gått fyra år sedan riksdagen antog propositionen med mål och inriktning för funktionshinderpolitik. Funktionsrättskonventionen är utgångspunkten för politiken och inriktningen handlar bland annat om att förebygga och motverka diskriminering.

I rapporten Respekt för rättigheter? från december 2019 kom civilsamhället med förslag om att stärka skyddet mot diskriminering för att Sverige ska uppfylla konventionen. På detta webinarium tittar vi på nuläget. Vad har egentligen hänt och vad är på gång? Hur kan skyddet mot diskriminering stärkas konkret?

Nyhet

"Positiva förslag från sjuk- och aktivitetsersättningsutredningen"

Syftet med utredningen har varit att säkerställa att sjuk- och aktivitetsersättningen ger trygghet vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga, god förutsägbarhet för den enskilde samt stabilitet i tillämpningen över tid. Funktionsrätt Sverige har suttit med i en referensgrupp till utredningen och har under arbetets gång fortlöpande bidragit med både muntliga och skriftliga synpunkter.

Läs mer på www.funktionsratt.se

SOMMARRO

Nu kommer hösten till Sommarro!

Det har varit en intensiv och rolig säsong på Sommarro och den är inte slut än!

Vi har haft drygt 4 500 besökare, som har njutit av den vackra trädgården, gott fika och trevlig samvaro. Efter att restriktionerna kring Coronapandemin lättat något har också många grupper använt Sommarro. Det är allt från föreningsmöten, kommunens verksamheter, kick - off för lärare, bröllop, kräftskivor och så förstås DHR:s onsdagskvällar. DHR har genomfört 8 kvällar med underhållning och gott fika och mycket god uppslutning av åhörare.

Utställning Emelinda Wigdell

Sommarro har också kunnat erbjuda konstutställning med Emelinda Wigdell och fotoutställning med Ola Högberg.

Sommarro har också fått en egen boulebana! Det är Torbjörn Bernström och Conny Plahn som färdigställt banan, som invigdes på marknadsdagarna i början av augusti. Nu i helgen den 28 augusti kommer DHR att möta Centern i den årliga turneringen. Klockan 14 går matchen av stapeln så kom ut och

heja på!

Sommarro kommer att vara öppet t o m den 18 september. Därefter kan man ta med egen matsäck och avnjuta den i trädgården.

Den 1 september ändras öppettiden till klockan 11 – 15 och då kommer också el-staketet att aktiveras.

Välkomna ut och njut av hösten på Sommarro.

ÖVRIGT

Torsdagsbladet

Funktionsrätt Uppsala län (FUL) ger ut medlemstidningen Torsdagsbladet. Den har tidigare skickats via e-post till medlemmar inom FRE och även lagts ut på FRES hemsida, men för att minska administrationen hänvisar vi istället direkt till FULs hemsida där man kan anmäla om man önskar prenumerera på Torsdagsbladet. När den skickas via e-post kan man få den både som word- och pdf-fil.

Länk: <https://hsouppsalalan.org/torsdagsbladet/>

Historieskrivning med pandemiförhinder

När föreningarna skulle börja arbeta med att se över vad de har i sina arkiv, så startade pandemin.

DHR har trots det genomfört arbetet och haft en utställning på Sommarro under några veckor om sin förenings verksamhet.

Folkrörelsearkivet i Uppsala län har nu börjat arbeta med funktionsrättsfrågor och är intresserad av att samarbeta med FRES föreningar.

Jonas Sandström som jobbar på Folkrörelsearkivet vill gärna filma våra utställningar och intervjua någon representant från respektive förening. Filmen kommer sedan att läggas ut på arkivets YouTube-kanal. Kanalen har funnits i lite över två år och är välbesökt. Eftersom filmen ligger öppen på kanalen kan tittaren se filmen när de själva har tid.

Kanske kan det leda till nya medlemmar men även en möjlighet för lokalföreningen att få ett tidsdokument inför framtiden.

Ta kontakt med FRES styrelse så får din förening reda på mera uppgifter.

KALENDARIUM 2021

Aktuella möten/aktiviteter den närmaste tiden. Se [hemsidan](#) för fullständig kalender där också kommunens nämndmöten finns med.

HÖSTEN

7 sept	FRE Ordförandemöte
8 sept	RFD
23 sept	KTR
6 okt	FRE Styrelsemöte
12 okt	FRE Ordförandemöte
28 okt	KTR
10 nov	FRE Styrelsemöte
16 nov	FRE Ordförandemöte
27 nov	FRE Julmarknad
18 nov	RFD
2 dec	KTR

Funktionsrätt Enköping Källgatan 1B 749 35 Enköping Telefon 076 843 91 91 E-post funktionsratt.enkoping@gmail.com Webbplats www.hsoenkoping.com	Redaktör: Anneli Djurklou Redaktionskommitté: Maud Sundqvist, Lena Thorén.
--	--

Nästa nr:	fredag 24 september
Manusstopp:	måndag 20 september

Texter/Information: Redaktionskommittén ansvarar för texter som saknar signatur.